

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoCsp/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618201770
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Blaha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6618201770.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Blahu, členiek senátu JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. a Mgr. Miriam Kamenskej v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s. so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692 proti žalovanému D. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. č. XXX/XX, XXX XX A. o zaplatenie 1 579,27 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 7Csp/37/2018-109 zo dňa 29. marca 2019 takto

rozhodol:

Rozhodnutie Okresného súdu Lučenec sp. zn. 7Csp/37/2018-109 zo dňa 29. marca 2019 v druhej a tretej výrokovej zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozhodnutím v prvej výrokovej vete zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1.862,70 Eur spolu s úrokom z omeškania 5,25% p.a. zo sumy 1.597,27 Eur od 08.06.2017 až do zaplatenia. V druhej výrokovej vete vo zvyšku žalobu zamietol. V tretej výrokovej vete rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 23,56 % voči žalovanému.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa svojou žalobou doručenu súdu dňa 19.04.2018 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 1.579,27 Eur s príslušenstvom, vyčísleným úrokom 283,43 Eur, úrokom vo výške 1.137,78 Eur, úroku zo zostatku nesplatennej istiny 1.579,27 Eur vo výške 24,5 % ročne od 01.06.2017 (správne malo byť uvedené od 08.06.2017) až do zaplatenia, úroku vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1.579,27 Eur od 01.06.2017 (správne malo byť uvedené od 08.06.2017) až do zaplatenia a poplatku vo výške 14,38 Eur. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 04.10.2012 bola medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Poštová banka, a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzavretá zmluva o úvere číslo 9892675912 (ďalej „Zmluva“), ktorej súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky (ďalej VOP) a Obchodné podmienky pre úver (ďalej OP). Žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 13.06.2017 medzi pôvodným veriteľom Poštová banka, a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom.

3. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca odôvodnil svoj nárok tým, že na základe vyššie uvedenej zmluvy bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 2.000,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť v splátkach a vo výške podľa zmluvy o úvere, pričom výška splátky, jej skladba a splatnosť jednotlivých splátok vyplýva z Predpisu splátok. Žalovaný neplnil svoje zmluvné povinnosti riadne, pričom jednotlivé úhrady vyplývajú z dokladu „Aktuálny stav úveru“, a jeho časti „Zaplatené splátky“. Z dôvodu neplnenia povinností bol žalovaný upozornený na zosplatenie úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (ďalej „OZ“) a vzhľadom na nespĺnenie povinnosti na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 dní od doručenia upozornenia, právny predchodca žalobcu zosplatal úver - Výzvou na úhradu dlžnej sumy. Dohodnuté úroky za poskytnutie úveru boli v sadzbe 24,5% ročne, pričom podľa obchodných podmienok v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným, veriteľ je oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaním v Zmluve. Okrem dohodnutých zmluvných úrokov si žalobca

uplatňoval aj úroky z omeškania v zákonnej výške 5,25% ročne, ktoré žiadal priznať od 08.6.2017, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni vystavenia listiny „Aktuálny stav úveru“ zo dňa 07.06.2017. Do tohto dátumu 07.06.2017 sú úroky (zmluvné aj sankčné) vyčíslené za obdobie od uzavretia zmluvy do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru ako položka „Pohľadávkový účet úroky“ v listine „Aktuálny stav úveru“ a za obdobie od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru do vyhotovenia listiny - „Aktuálny stav úveru“ zo dňa 07.06.2017 ako položka „Úroky na účte ČR“ (čerpanej rezervy). Žalobca si uplatnil aj poplatky vo výške 14,38 Eur vynaložené na predchádzanie súdneho sporu. Žalovaný sa k veci nevyjadril.

4. Po vykonanom dokazovaní dospel súd prvej inštancie k záveru, že medzi stranami sporu bola uzavretá Zmluva o úvere dostupná pôžička dňa 04.10.2012, ktorá je zmluvou o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka (ďalej „ObZ“), avšak zároveň sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu majúcej charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľskom úvere č. 129/2010 Z.z. (ďalej len „ZoSU“). Súd prvej inštancie konštatoval, že uvedená Zmluva obsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 ZoSU a mal preukázané poskytnutie úveru žalovanému vo výške 2.000,- Eur s konečnou splatnosťou 09.10.2016. Žalovaný bol v omeškani s úhradou splátok od 09.04.2014, pričom právny predchodca žalobcu v zmysle článku 6.2 OP a v súlade s § 53 ods. 9 OZ upozornil žalovaného na zosplatnenie úveru a vzhľadom na nesplnenie povinnosti žalovaného na základe tejto výzvy, právny predchodca žalobcu ku dňu 29.12.2014 zosplatnil úver v súlade s ust. § 565 OZ, ktorý pozostával z dlžnej istiny 1.579,27 Eur, úroku 283,43 Eur a poplatkov za upomienky vo výške 14,38 Eur. Okresný súd konštatoval aj splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 z. č. 483/2001 Z.z. o bankách pri postúpení dlhu žalovaného od právneho predchodcu žalobcu na žalobcu.

5. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie zosplatnenej istiny 1.579,27 Eur a vyčísleného úroku 283,43 Eur ku dňu zosplatnenia úveru 29.12.2014 je dôvodný a zaviazal preto žalovaného na zaplatenie celkovej sumy 1.862,70 Eur pozostávajúcej z istiny 1.579,27 Eur a vyčísleného úroku 283,43 Eur ku dňu zosplatnenia úveru.

6. Z priznanej istiny 1.579,27 Eur bol žalobcovi priznaný aj úrok z omeškania v sadzbe 5,25% ročne od 08.06.2017 do zaplatenia (v bode 24. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nesprávne uvedené od 01.06.2017).

7. Vo vzťahu k vyčísleným úrokom vo výške 1.137,78 Eur a úrokom vo výške 24,5% ročne zo sumy 1.579,27 Eur od 01.06.2017 (správne malo byť uvedené od 08.06.2017) až do zaplatenia, t. j. vo vzťahu k úrokom po zosplatnení uvedeného úveru okresný súd žalobu zamietol, pretože podľa jeho názoru má žalobca právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru iba do dňa 29.12.2014, t. j. do dátumu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a po tomto dátume žalobcovi nevzniká právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru, ale len na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ. V prípade úpravy v bode 6.4 Obchodných podmienok pre úver, pokiaľ si aj právny predchodca žalobcu nárok na zmluvné úroky upravil odchylné od § 502 ods. 1, § 503 ods. 1 ObZ a § 52 ods. 2 a § 53 ods. 1 OZ, t. j. umožňujúcej uplatnenie dohodnutých úrokov aj po zosplatnení úveru, takéto dojednanie je podľa okresného súdu absolútne neplatným dojednaním.

8. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu aj v časti uplatneného nároku na zaplatenie poplatku vo výške 14,38 Eur, keď poplatok v tejto výške za 3 výzvy na úhradu dlžnej sumy podstatne prevyšuje akékoľvek náklady súvisiace s vyhotovovaním a zasielaním upomienok a má charakter sankcie - zmluvnej pokuty, ktorá však nebola dojednaná v samotnom texte zmluvy o úvere a ani osobitne nemá v súlade s § 40 ods. 1 OZ v nadväznosti na § 544 ods. 2 OZ písomnú formu a teda ide o neplatný právny úkon, na ktorý žalobca nárok nemá. V zmysle § 255 ods. 1 CSP priznal žalobcovi ako strane pomerne úspešnej nárok na náhradu trov konania v pomere 23,56 %, keď od úspechu žalobcu v rozsahu 61,78 % odčítal jeho neúspech v rozsahu 38,22 %.

9. Proti tomuto rozhodnutiu v časti výroku o zamietnutí žaloby a v časti výroku o náhrade trov konania podal včas odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), f) a h) CSP. Podľa žalobcu je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné, arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu okresný súd vychádzal pri jeho závere, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Odkázal na znenie § 16 ods. 1 ZoSU, poukázal aj na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení je rôznorodá, čo nie je v súlade s princípom právneho štátu, ktorého obsahom je aj právna istota. Podľa žalobcu pri zmluvných úrokoch

sa jedná o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. S odkazom na § 503 ods. 3 ObZ bol toho názoru, že má nárok na zmluvné úroky až do splatenia úveru. Podľa žalobcu zosplatnenie úveru je len zmenou termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Táto povinnosť trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru a odkázal na bod 6.4 Obchodných podmienok. Keďže zo strany žalovaného nedošlo k vráteniu plnej výšky úveru, žalobca je naďalej oprávnený aj na zaplatenie dohodnutého úroku. Žalobca nesúhlasil s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úroku z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa, keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, a nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Odkázal pritom na dielo Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol.: Občiansky zákonník II., § 451 - 880, Komentár, Praha, 2015, C.H.Beck, str. 1787 a nasl.

10. Žalobca poukázal na to, že napriek rozhodnutiu Ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 476/2012 a Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/1998 nie je súdna prax pri uplatňovaní úrokov ustálená. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co/13/2018 zo dňa 16.08.2018, sp. zn. 43Co/1/2018 zo dňa 25.01.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/22/2018 zo dňa 28.06.2018.

11. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie alebo aby žalobe v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného na náhradu trov právneho zastúpenia.

12. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

13. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods. 1 a § 385 ods. 1 Civilný sporový poriadok (CSP) bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu Poštová banka, a.s., Prievozská ul. 2/B, Bratislava, IČO: 31 340 890 dňa 04.10.2012 uzatvoril so žalovaným Zmluvu o úvere, na základe ktorej veriteľ - Poštová banka, a.s. poskytol žalovanému úver vo výške 2.000,- Eur. V Zmluve bola dohodnutá výška mesačnej splátky 66,-Eur, počet splátok 48, celková výška nákladov spotrebiteľa 1.232,53 Eur, dátum prvej platby do 09.11.2012, dátum každej ďalšej platby k 9. dňu v mesiaci, termín konečnej splatnosti 09.10.2016, RPMN banky 29,41 % a úroková sadzba 24,50 %. Podľa dokladu „Aktuálny stav úveru“ sa žalovaný sa dostal do omeškania dňa 09.04.2014. Žalovaný bol Upozornením - Výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 08.12.2014, podaným na pošte dňa 09.12.2014, vyzvaný na zaplatenie dlžných splátok neuhradených viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 539,82 Eur s tým, že pokiaľ nebude dlžná suma zaplatená v lehote 15 kalendárnych dní, úver sa stane predčasne splatným. Právny predchodca žalobcu Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 29.12.2014 zosplatnil úver vo výške 1.877,08 Eur, z ktorej istina predstavuje sumu 1.579,27 Eur, úrok 283,43 Eur, poplatky za upomienky 14,38 Eur a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Výzva na úhradu dlžnej sumy bola doručená žalovanému dňa 05.01.2015. Z Obchodných podmienok pre úver čl. 6.2 - Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenie ZOÚ vyplýva: „Ak klient je v omeškaní s platením čo i len jednej Splátky v plnej, resp. čiastočnej výške, alebo poskytol Poštovke nepravdivé údaje o svojej osobe, resp. o Spoludlžníkovi (napr. v predložených dokladoch, formulári ZoÚ), alebo v majetkových pomeroch klienta alebo Spoludlžníka nastala podstatná zmena, ktorá môže negatívne ohroziť schopnosť splatiť pohľadávku banky vyplývajúcu zo ZoÚ, alebo na majetok Klienta/Spoludlžníka bol vyhlásený konkurz alebo exekúcia, alebo Klient zomrel, je Poštovka oprávnená požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva. Z čl. 6.4 Obchodných podmienok pre úver vyplýva: „V prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 6.2 OP, Poštovka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou Úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania vo výške stanovenej v Oznámení o úrokových sadzbách, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Poštovke.“. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2017 zo dňa 13.06.2017 bola postúpená pohľadávka z Poštovej banky, a.s. ako postupcu na postúpnička - žalobcu.

15. Podľa § 497 Zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení účinnom k 04.10.2012 (ďalej len ObZ) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. Podľa § 502 ods. 1 ObZ od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

17. Podľa § 503 ods. 1 ObZ záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

18. Podľa § 52 ods. 1 z. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom k 04.10.2012 (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

19. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

20. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

21. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

22. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

23. Podľa § 54 ods. 2 OZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

24. Odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal v rozsahu a z dôvodov uvedených žalobcom v odvolaní. Žalovaný nepodal odvolanie voči prvej výrokovej vete napadnutého rozhodnutia, ktorou bol zaviazaný na zaplatenie celkovej sumy 1.862,70 Eur spolu s 5,25% úrokom z omeškania ročne z čiastky 1.597,27 Eur od 08.06.2017 až do zaplatenia. Vzhľadom na nepodanie odvolania voči tejto časti napadnutého rozhodnutia, je napadnuté rozhodnutie okresného súdu v prvej výrokovej vete právoplatné, pričom odvolací súd sa z dôvodu absencie odvolania prvou výrokovou vetou, ktorou bol žalovaný zaviazaný na zaplatenie uvedenej sumy s úrokom z omeškania nezaoberal.

25. V druhej výrokovej vete, v rozsahu nad čiastku s úrokom z omeškania priznanú v prvej výrokovej vete, okresný súd žalobu zamietol. V zmysle obsahu žaloby sa zamietnutie týkalo nároku žalobcu v časti o zaplatenie 1.137,78 Eur, v časti o zaplatenie 24,5% úroku ročne zo sumy 1.579,27 Eur od 08.06.2017 do zaplatenia a v časti uplatneného poplatku vo výške 14,38 Eur.

26. Suma 1.137,78 Eur predstavuje žalobcom vyčíslený úrok od zosplatenia úveru, t.j. od 29.12.2014 do dňa 07.06.2017, t.j. do dátumu vystavenia dokladu - „Aktuálny stav úveru“. Podľa obsahu žaloby sa jedná o úrok, a to zmluvný aj sankčný, vyčíslený od zosplatenia úveru k dátumu 07.06.2017. Od

dátumu nasledujúceho po dni 07.06.2017, t.j. od 08.06.2017 sa žalobca domáhal zaplatenia aj 24,5% úroku ročne z istiny 1.579,27 Eur až do zaplatenia. V časti kapitalizovaného úroku od zosplatnenia do 07.06.2017 vo výške 1.137,78 Eur, v časti zmluvného úroku 24,5% ročne zo sumy 1.579,27 Eur od 08.06.2017 do zaplatenia, ako aj v časti poplatku za výzvy vo výške 14,38 Eur bol nárok žalobcu v druhej výrokovej vete zamietnutý. Voči tejto zamietajúcej časti bolo zo strany žalobcu podané odvolanie. Predmetom posúdenia a rozhodovania odvolacieho súdu bola preto druhá výrovková veta o zamietnutí nárokov žalobcu, t.j. úrokov odo dňa ich zosplatnenia, t.j. od 29.12.2014 do 07.06.2017, zmluvných úrokov 24,5% ročne zo sumy 1.579,27 Eur od 08.06.2017 do zaplatenia a poplatkov vo výške 14,38 Eur.

27. Súd prvej inštancie správne posúdil nárok uplatnený žalobcom voči žalovanému ako nárok vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Dôvodom zamietnutia úrokov po zosplatnení (ako kapitalizovaných, tak aj určených v percentuálnej sadzbe ročne) bol záver súdu prvej inštancie, že po zosplatnení úveru v spotrebiteľských vzťahoch vzniká veriteľovi nárok na zmluvný úrok z úveru len ku dňu zosplatnenia úveru. Podľa okresného súdu ak nastal stav, keď žalovaný ako spotrebiteľ už nemá právny titul mať finančné prostriedky u seba, nemá veriteľ právo na zmluvné úroky, na ktoré má právo zo zmluvy v čase, keď žalovaný ako dlžník má oprávnenú držbu žalobcových finančných prostriedkov. Podľa okresného súdu zosplatnením úveru žalovanému vzniká povinnosť jednorazovo vrátiť požičianú sumu, ktorá je navýšená o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania žalovaného ide o protiprávny stav, s ktorým je spojená výhradne sankcia pre omeškanie žalovaného. Podľa okresného súdu s takýmto stavom však nemožno spájať zmluvný úrok ako odplatné plnenie, keďže toto je spojené len so stavom, ktorý je v súlade s lege artis, keď žalovaný oprávnene držal finančné prostriedky od právneho predchodcu.

28. Odvolanie žalobcu sa týka práve zamietnutia tej časti jeho nároku, keď okresný súd nevyhovел jeho žalobe a po dni zosplatnenia úveru nepriznal žalobcovi žiaden zmluvne dohodnutý úrok. Podľa žalobcu dohodnutý úrok za poskytnutie úveru predstavuje odplatu, t.j. cenu za požičanie peňazí a nárok na zmluvný úrok trvá až do reálneho vrátenia finančných prostriedkov bez ohľadu na zosplatnenie úveru z dôvodu porušovania povinností žalovaného ako dlžníka včas uhrádzať splátky úveru.

29. Odvolací súd konštatuje, že rozhodovacia činnosť súdov pri otázke zmluvných úrokov po zosplatnení spotrebiteľského úveru je rôzna. V rozhodovacej činnosti vo veci konajúci senát dlhodobo zastával právny názor o existencii nároku veriteľa v spotrebiteľských vzťahoch na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení úveru až do reálneho vrátenia finančných prostriedkov (napr. rozhodnutie sp.zn. 43Co/23/2017 zo dňa 29.11.2017, sp.zn. 43Co/21/2018 zo dňa 27.09.2018, sp.zn. 43Co/29/2018 zo dňa 16.08.2018, sp.zn. 43Co/69/2019 zo dňa 19.09.2019). Uvedená rozhodovacia činnosť odvolacieho senátu patrila k tej skupine názorov (napr. rozhodnutie Krajského súdu Košice sp.zn. 5Co/297/2017, Krajského súdu Nitra sp.zn. 7Co/116/2018, Krajského súdu Bratislava sp.zn. 16Co/118/2018, Krajského súdu Trenčín sp.zn. 3Co/210/2018, Krajského súdu Žilina sp.zn. 11Co/12/2017), ktorá zastávala stanovisko o oprávnenosti a dôvodnosti priznávania zmluvných úrokov aj po zosplatnení úveru, a to až do reálneho vrátenia finančných prostriedkov. Na druhej strane si je odvolací súd vedomý toho, že existuje skupina rozhodnutí odvolacích súdov zastávajúca odlišný názor, podľa ktorej zmluvné úroky v spotrebiteľských vzťahoch veriteľovi po zosplatnení úveru neprináležia a patria mu len úroky z omeškania (napr. rozsudok Krajského súdu Bratislava sp.zn. 3Co/129/2018, Krajského súdu Trnava sp.zn. 24Co/51/2019, Krajského súdu Košice sp.zn. 11Co/168/2018, Krajského súdu Prešov sp.zn. 22Co/67/2017, Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 12Co/311/2017, Krajského súdu Nitra sp.zn. 25Co/211/2017, Krajského súdu Trenčín sp.zn. 19Co/57/2018, Krajského súdu Žilina sp.zn. 5Co/113/2019). Zároveň existuje aj tretia skupina názorov pripúšťajúca kumuláciu dohodnutých úrokov, popri úrokoch z omeškania, obmedzene do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil (napr. rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 17Co/120/2019, Krajského súdu Košice sp.zn. 6Co/168/2018). Vzhľadom na nejednotnú rozhodovaciu činnosť odvolacích súdov bolo v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2021, pod č. 5/2001 zverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.6.2020, podľa ktorého: „Po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“

30. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva: „Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatu

za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

31. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

32. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

33. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojedanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojedanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ.

34. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.“

35. Z citovaného rozhodnutia vyplýva, že na základe odsúhlasenia občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SR došlo k zverejneniu a publikovaniu právnej vety, v zmysle ktorej veriteľovi v spotrebiteľských veciach prináleží dohodnutý úrok z úveru vo výške, aká by mu patrila v prípade riadneho plnenia povinnosti počas zmluvne dohodnutej doby trvania spotrebiteľského úverového vzťahu. Publikovaním uvedenej právnej vety bol prezentovaný zámer Najvyššieho súdu SR zjednotiť rôznu rozhodovaciu činnosť súdov v otázke priznávania úrokov po zosplatnení úveru v spotrebiteľských vzťahoch. Uvedená konštrukcia vychádza z predpokladu, že v prípade zosplatnenia úveru veriteľovi vzniká nárok na dohodnutý úrok z poskytnutého úveru len do výšky takej, aká by mu patrila v prípade riadneho priebehu zmluvného vzťahu, t.j. v prípade riadnej úhrady dohodnutých splátok po dohodnutú dobu trvania splácania úveru.

36. Rozhodovacia činnosť senátu odvolacieho súdu v minulosti bola založená na odlišnom právnom názore, a to na trvaní nároku na dohodnuté zmluvné úroky po zosplatnení úveru až do reálneho splatenia úveru. Vzhľadom na ústavný princíp právnej istoty, t.j. že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď, ktorého realizáciu je možné dosiahnuť zjednotením rozhodovacej činnosti súdov, dospel odvolací súd k potrebe odklonu od svojej doterajšej rozhodovacej činnosti, keď publikovaním vyššie uvedenej právnej vety NS SR bol jednoznačne prejavovaný zámer Najvyššieho súdu SR zjednotiť rozhodovaciu činnosť súdov pri riešení otázky vzniku nároku veriteľa na dohodnuté úroky za poskytnutie spotrebiteľského úveru po jeho zosplatnení, avšak len vo výške, ktorá by veriteľovi patrila v prípade riadneho plnenia zmluvných povinností zo strany dlžníka. S uvedeným záverom sa odvolací súd stotožnil v záujme dosiahnutia zjednotenia rozhodovacej činnosti súdov pri riešení uvedenej problematiky.

37. Pokiaľ preto súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcovi nepriznal žiadnu časť úroku po zosplatnení úveru a v časti kapitalizovaného úroku, ako aj v časti zmluvne dohodnutého úroku vyjadreného v percentuálnej sadzbe žalobu zamietol, je toto jeho rozhodnutie nesprávne a nezodpovedá aktuálnej

zjednotenej rozhodovacej činnosti na základe vyššie uvedeného publikovaného judikátu NS SR pod č. 5/2021. Súdom prvej inštancie prezentovaný záver o zániku nároku veriteľa domáhať sa dohodnutých úrokov za poskytnutie úveru len do zosplatnenia úveru, je preto prekonaný a nezodpovedá aktuálnemu vývoju rozhodovacej činnosti NS SR v danej problematike.

38. Súd prvej inštancie preto nesprávne právne posúdil nárok žalobcu v časti uplatnenia zmluvných úrokov po zosplatnení istiny. Vzhľadom na nesprávne právne posúdenie v dôsledku ktorého tento nárok v celom rozsahu po zosplatnení istiny zamietol, súd prvej inštancie nevykonal žiadne dokazovanie k určeniu správnosti žalobcom požadovanej výšky úroku kapitalizovaného v sume 1.137,78,- Eur ako ani k skladbe tejto sumy, t.j. z čoho pozostáva. Žiadne dokazovanie nebolo vykonané vo vzťahu k výške zmluvne dohodnutých úrokov na ktoré by žalobcovi vznikol nárok v prípade riadneho plnenia povinností po dohodnutú dobu trvania splácania úveru s prihliadnutím na čiastočné úhrady žalovaného. Odvolací súd poukazuje vo vzťahu ku skladbe tejto sumy aj na skutočnosť, že podľa tvrdenia žalobcu v žalobe v sume 1.137,78,- Eur nie sú účtované len zmluvne dohodnuté úroky od zosplatnenia ku dňu 07.06.2017, ale aj úroky z omeškania, t.j. sankčné (bod. II ods. 3 žaloby), pričom v bode 25. na str. 8 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v rozpore s tvrdením žalobcu v žalobe, ktoré popreté nebolo, súd prvej inštancie konštatuje, že suma 1.137,78,- Eur predstavuje iba zmluvné úroky.

39. Odvolací súd vzhľadom na nesprávne právne posúdenie a nevykonanie dokazovania o výške zmluvne dohodnutých úrokov na ktoré by žalobcovi vznikol nárok v prípade riadneho plnenia povinností žalovaným, rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP v napadnutej časti druhej výrokovej vety o čiastočnom zamietnutí žaloby zrušil a podľa § 391 ods.1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

40. Žalobca podal odvolanie voči druhej výrokovej vete v celom rozsahu, pričom v tejto zamietajúcej výrokovej vete bolo obsiahnuté aj zamietnutie nároku na poplatky vo výške 14,38,-Eur. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením okresného súdu v bode 26. napadnutého rozhodnutia, na základe ktorého žalobcovi nárok v tejto časti nepriznal a v tejto časti odôvodnenia naň odkazuje. Keďže však žalobca podal odvolanie voči druhej výrokovej vete v celom rozsahu a vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie nešpecifikoval v druhej výrokovej vete napadnutého rozhodnutia, z čoho pozostáva zamietnutie žaloby, odvolací súd preto zrušil napadnuté rozhodnutie v druhej výrokovej vete v celom rozsahu.

41. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní opätovne posúdi žalobcom uplatnený nárok v zostávajúcej časti ním uplatnenej sumy 1.137,78,- Eur, ako aj úroku vo výške 24,5% ročne zo sumy 1.579,27 Eur od 08.06.2017 až do zaplatenia, ako aj v časti poplatku vo výške 14,38 Eur s prihliadnutím na predchádzajúci odsek. Súd prvej inštancie zohľadní názor odvolacieho súdu v súlade s judikovaným rozhodnutím NS SR, že žalobcovi vzniká oprávnený nárok na zaplatenie dohodnutých zmluvných úrokov za poskytnutie úveru aj po zosplatnení úveru, avšak len vo výške, ktorá by mu patrila v prípade riadneho priebehu zmluvného vzťahu, t.j. pokiaľ by žalovaný riadne plnil svoj záväzok a uhradil by poslednú splátku úveru ku dňu 09.10.2016 a prihliadne aj na úhrady vykonané žalovaným a spôsob ich započítania na dlh, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Okresný súd tiež s ohľadom na vykonané dokazovanie odôvodní, či v sume 1.137,78,- Eur je vyčíslený od zosplatnenia ku dňu 07.06.2017 len zmluvný úrok, alebo aj sankčný úrok a rozhodne opätovne vo veci s prihliadnutím na vyššie uvedený právny názor odvolacieho súdu.

42. Žalobca podal odvolanie aj proti tretej výrokovej vete, ktorou okresný súd rozhodol o jeho nároku na náhradu trov konania v rozsahu 23,56% voči žalovanému. Keďže odvolací súd zrušil druhú výrokovú vetu napadnutého rozhodnutia, musel zrušiť aj tretiu výrokovú vetu o náhrade trov konania, pretože rozhodnutie o náhrade trov konania je závislé na konečnom procesnom úspechu v spore, ktorý bude zrejmý až potom, keď dôjde opätovne k vydaniu rozhodnutia o zostávajúcej časti žalobcom uplatneného nároku. Pretože odvolací súd napadnuté rozhodnutie v druhej výrokovej vete zrušil, zrušil aj závislý výrok o náhrade trov konania uvedený v tretej výrokovej vete napadnutého rozhodnutia.

43. O náhrade trov prvostupňového, ako aj odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 3 CSP v novom rozhodnutí o veci.

44. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).